

A Gazdasági Egyesület a szegedi burgonyatermésért.

A szegedi Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya szerdán délelőtt ülést tartott. Az ülésen Bokor Pál elnökölt s az ügyeket dr. Gerle Imre adta elő. A mezőgazdasági munkákra kiosztott hadifoglyok kieserése ügyében az egyesület feliratot intézett a földmivelésügyi kormányhoz, mely az ügyet kedvezően intézte el. A mezőgazdasági munkások fejadagjának felemelése tárgyában csatlakozott az egyesület a többi gazdasági egyesület együttes feliratához.

Szegeden oly kicsi volt a krumpli-termés, hogy a gazdáknak alig van élelmezésre szolgáló burgonyájuk, jövő évre való vetőmagjuk pedig egyáltalán nincs. Az egyesület összeírta a gazdák minimális vetőmag szükségletét s 100 vaggon burgonya-vetőmag sürgős kiutalását kérte. A kormányhatóság leirata szerint a kormány most nem ad szállítási és vásárlási engedélyt burgonya-vetőmagra, hanem majd tavasszal fog kiadni a gazdasági egyesületeknek vásárlási engedélyt. Most még a burgonya egyes vidékekről, ha nagy nehézséggel is, de beszerezhető, ellenben tavasszal egy kiló burgonyát sem tudnak beszerezni. Ezért az egyesület választmánya felkérte Bokor Pál elnököt, hogy közvetlenül járjon el a földmivelésügyi miniszternél, hogy a gazdák a szükséges burgonya-vetőmagot már most haladéktalanul beszerezhessék és biztosíthassák, mert különben jövő évre nem fognak Szegeden burgonyát termeszteni.

Tudomásul vette az egyesület, hogy a földmivelésügyi kormány a szegedi méhészegyleteknek egy vaggon cukrot utalt ki méhek etetésére. A szegedi dohánybevéltő hivatalhoz a kormány az idej dohánybevéltési idényre gazdasági szakértőül dr. Gerle Imrét, helyettesül Pataky Jánost nevezte ki. Az O. M. G. E. felhívta az egyesületet, hogy a Szegeden felállítandó árvizsgáló bizottságban tíz mezőgazdasági és három erdőgazdasági szakértőt jelöljön ki. Mezőgazdasági szakértőül Bokor Pált, dr. Gerle Imrét, Pataky Jánost, Várossy Gyulát, Magyar Pétert, Molnár Imrét, Ördög Vincét, Szomora Józsefet, Ördög Illést

és Rózsa Bélát; erdőgazdasági szakértőül Kiss Ferencet, Theodorovits Ferencet és Dobó Istvánt jelölte ki az egyesület.

Nagyarányu propagandát folytat az egyesület, hogy a lentermelést, a szegedi földön meghonosítsa. Jövő évre 10 métermázsra lenmagot kér a kormánytól s azt a termelésre vállalkozó gazdák között kiosztja.

Szeptember, október és november hónapokban az egyesület 10 vaggon nemesített vetőbuzát és 3 vaggon vetőárpat osztott ki a gazdák között. Most kérte a földmivelésügyi kormányt, hogy legalább 3 vaggon vetőzabot is adjon az egyesület rendelkezésére, mert a szegedi gazdáknak nincs zabvetőmagjuk.

A szegedi gyümölcsösökben a vértetű nagy arányokban el van terjedve s az ellene való védekezés céljára az egyesület nagyobb mennyiségű petroléumot osztott ki a gazdák között. Most újólág kérelmezi az egyesület a földmivelésügyi miniszteriumnál, hogy a szegedi gyümölcsösök megmentése végett egy vaggon petroléumot utaljon ki kiosztásra. A szesznek árait a kormányhatóság úgy maximalta, hogy a maximális ár (4 korona 80 fillér) a mai termelési költség felét sem fedezi. Így vagy beszüntetik a szeszfőzdek az üzemet, vagy megmarad a mai állapot, mikor a szeszt csak a maximális árnak tizeszereséért árulják a termelők titokban. Ez árdrágító zugkereskedelem megszüntetése csak úgy lehetséges, ha a szeszarakat a termelési költségekkel arányban állapítják meg. Ez értelemben az egyesület sürgős feliratot intéz a kormányhoz.

Foglalkozott végül a választmány azokkal a tendenciózusan elhelyezett támadásokkal, melyek egyes lapokban megjelentek, hogy Kárász József a szegedi gazdasági egyesület titkára volt s ilyen minőségben követett el visszaéléseket stb. A választmány utasította az egyesület ügyészét, hogy minden egyes ilyen közleményért haladéktalanul indítsa meg a sajtóperet. Az O. M. G. E. december 9-iki közgyűlésére az egyesület Bokor Pált küldte ki.

hogy hosszú idő kell hozzá. A leszerelésnél figyelemmel lesz, hogy a béke állapotára való visszatérés munkájának tartama alatt a katonai tekintetek lehetőleg háttérbe szoríttassanak és a következő főbb szempontok érvényesíttessenek. A közgazdaság reorganizálása minden vonalon, a termelés és adóképeség fokozása és ez által az állam egész gazdasági életének erősítése. Befolyással lesz a leszerelésre a több millió hadifogoly hazaszállításának kérdése is. A személyi leszerelés tekintetében a katonai egyének elbocsátását azonnal a legfőbb parancs beérkezése után olyan gyorsan lesz eszközrendő, amint ezt a forgalmi technikai lehetőségek megengedik. Az elbocsátást először is a legidősebb korosztályokon fogják kezdeni. Ezután első sorban bizonyos foglalkozási ágakhoz tartozó egyének: szállító vállalatok, hajó és mozdony- és vagongyárak alkalmazottai munkaközvetítő vállalatok emberei, bányászok és más fontos iparágakhoz tartozók lesznek leghamarább leszereltetve. Ezenkívül meghatározott számú egyének, akiknek tevékenysége kereskedelmi üzemek működésének újrafelvétele miatt szükséges, azonnal a leszerelési parancs megjelenése után elbocsátásra kerülnek.

Az anyagi leszerelés hosszabb időt fog igénybe venni. A felszabadulandó anyagok és gépek a rendes gazdasági élet folytathatósága céljából mielőbb rendelkezésre lesznek bocsátva. Megemlékezik még a havidíjasok és legénységi állománybeli egyének anyagi helyzetéről, majd így végzi:

— Ha holnap már be is köszöntene a béke, a nélkülözések ideje ezzel még nem múlt el. Sok tekintetben a magunk erejére maradunk utalva. Az élelmezés kérdését meg kell oldani. Szervezni kell az egész gazdasági életet és feladatunk lesz a nyersanyag behozatal és a szénkérdés szabályozása. — Mindennek ellenére reményteljesen tekinthetünk a jövőbe.

Teleszky János kéri a hadügyminisztert, hogy a legközelebbi tárgyalásokon részletes tájékoztatást nyújtson a demobilizáció mikénti végrehajtása tekintetében. Az elfoglalt területek közgazdasági és pénzügyi adminisztrációjára vonatkozólag a legközelebbi ülésen megfelelő adatokat kér. Utána Chorin Ferenc kéri a hadügyminisztert, hogy tekintettel Jerzabek osztrák képviselőnek az osztrák parlamentben történt felszólalására, amelyben a magyar csapatoknak a háborúban tanúsított vitézségét és áldozatkészségét tendenciózusan leszállítani igyekezett, adjon felvilágosítást arra vonatkozólag, hogy a hadsereg milyen része regrutálódott Magyarországon és milyen része Ausztriában; hogy a háborúban elesett, megsebesült és hadifogságba jutott katonák mekkora része volt magyar és osztrák, mert ezek az adatok fényesen igazolni fogják Jerzabek képviselő állításainak valótanságát.

Szterényi József, majd Zlinzsky István szólalt fel, aki sajnálattal tapasztalta, hogy a hadügyminiszter ekszpozéja inkább a közgazdasági leszerelés kérdését érinti, mint azt a kérdést, amely bennünket leginkább érdekel, a háború szerencsés befejezésének kérdését. Azt a kérést intézi a hadügyminiszter-

A hadügyminiszter ekszpozéja.

— Hogyan hajtják végre a leszerelést. —

Bécs, december 5. A magyar delegáció hadügyi bizottsága szerdán délelőtt tíz órakor báró Tallián Béla elnöklésével ülést tartott, amelyen Stöger-Steiner gyalogsági tábornok, hadügyminiszter, a hadügyminiszterium szakelőadója, báró Burián közös pénzügyminiszter, Gratz Gusztáv külügyi osztály főnök, a magyar kormány részéről pedig gróf Apponyi Albert és báró Szurmay Sándor vettek részt.

Az elnök üdvözölte a hadügyminisztert, aki első ízben jelenik meg a hadügyi bizottság előtt, majd megemlékezett Krobotin volt hadügyminiszterről. Ezután Stöger-Steiner hadügyminiszter mondotta el exposéját.

A háború előtt jobbmódu szomszédainkhoz képest pénzügyi tekintetekből visszamaradt igények kényszerű lefokozása okozta, hogy nem vonulhattunk a háború kezdetétől fogva azon harci eszközökkel a küzdelemben, melyek felett az oroszok oly bőséges mértékben rendelkeztek. Lassan kellett a mulasztásokat jóvátenni.

Áttért ezután a hadi közigazgatásnak a hadsereg emberanyaggal való ellátása körül kifejtett tevékenységére. A jövőben rendelkezésünkre áll a még most is tömegtelen

számban felmentett alkalmas egyének megrostálása. Ezeknek száma körülbelül *másfél milliót tesz ki*.

A hadsereg ellátásáról szólva kijelenti, hogy ez évben közvetlen az aratás előtti fenyegető veszélyeket csak a magyar kormány intézkedése hárította el. Tekintettel az élelmiszerek szűk voltára, kénytelen voltak a hadsereg minden részénél korlátozásokat léptetni életbe. A legénység kenyér és husadagjait le kellett szállítani és ezt más cikkekkel kellett pótolni. Foglalkozik az elhelyezés és építkezés ügyével. Új épületeket állítottunk fel körülbelül egy millió ember részére; a fennálló épületeket kibővítettük újabb egy millió ember részére. Negyven hadifoglytábor létesítettünk egy millió hadifogoly részére. Kijelenti, hogy a háború kezdetekor fennálló 50 lőszergyártó üzem száma ma már körülbelül 600-ra emelkedett és az al-üzemekkel együtt két és félezret tesz ki.

A leszerelésről beszélve kijelenti, hogy a háborús állapotról a békére való visszatérés hatalmas erőfeszítést és munkát fog igényelni. Hogy mennyi időre lesz szükség a leszerelés teljes keresztülvitelére, azt még nem lehet pontosan tudni, de nem titkolhatja,